

صور تجلسه:

جلسه پنجم: بررسی راهکارهای اجرای سیاست‌های ملی کاهش انتشار

تاریخ: دوشنبه ۳۱ فروردین ماه ۹۴

مکان: سازمان حفاظت محیط زیست، سالن سرو

اعضاء شرکت کنندگان:

لیست شرکت کنندگان در پیوست ارائه شده است.

افتتاحیه

آقای دکتر ناصری

ابتدا دکتر ناصری مدیر دفتر طرح ملی تغییر آب و هوا ضمن تبریک سال نو و خوشامدگویی به شرکت کنندگان، سال ۹۴ را سالی پرتلاش در ارتباط با موضوعات تغییر آب و هوا در کشور و تعهدات بین‌المللی پیش‌بینی کرده و بیان کرد امسال در پاریس تفاهم‌نامه جدیدی برای تعهدات کشورها خواهیم داشت و اکنون کشور در حال تهیه سند INDCs است و موظف شده‌ایم تا این سند را که شامل برنامه‌های ملی کشور هست را تا خردادماه سالجاری تهیه کنیم و باید با یک برنامه ریزی سعی کنیم که در طی این مدت برنامه کاهش انتشار کشور را در یک تراز منطقی تهیه کنیم چون از طرفی پس از کنفرانس پاریس جریان جدی آغاز خواهد شد و این در حالی است که مشکلاتی از جمله عدم بودجه کافی و عدم امکانات زیربنایی در کشور وجود دارد. بخش خصوصی نقش جدی برای تهیه این برنامه و اجرای آن را خواهد داشت و بخش دولتی هم مطمئناً درگیر این برنامه‌ها خواهد شد ولی چون بخش خصوصی مشکل تحریم را کمتر دارد بنابراین نقش مهمی را ایفا می‌کند.

سپس ایشان اشاره کرد که با این حال امیدواریم که امروز در این جلسه جمع‌بندی مشخصی حاصل شود و در مورد سرفصل‌های کلی به توافق برسیم و این نظرات به دستگاه‌ها ارسال خواهد شد و پس از اعمال نظرات در نهایت جمع‌بندی این برنامه به هیأت دولت ارسال می‌شود تا پس از تصویب به دستگاه‌ها ابلاغ شود.

آقای دکتر سلطانیه

سپس آقای دکتر سلطانیه مدیر پنل این جلسه بیان کرد با وجود اینکه در کشورهای مختلف بخش خصوصی نقش مهمی را در این برنامه‌ها دارد ولی این موضوع در نهایت وظیفه دولت است چون دولت است که وظایف بخش خصوصی را راه‌اندازی می‌کند بطور مثال در کشور آمریکا که یکی از بزرگترین منتشرکننده گاز گلخانه‌ای است و دولت برنامه رسمی را نهایتاً اعلام می‌کند، پس نقش نظارتی، هماهنگی و نشر اطلاعات به عهده دولت است. ولی در کشور ما متأسفانه دولت هنوز فعالیتی را در این زمینه انجام نداده است و این موضوع ۴ تا ۵ سال پیش در کارگروه ملی مطرح شد ولی هنوز بطور مدون چیزی وجود ندارد و فلسفه آیین‌نامه هم این بود که دستگاه‌ها در این زمینه فعال شوند ولی هنوز این اتفاق نیفتاده است. بنابراین باید یک سیستم یکپارچه وجود داشته باشد.

پیشنهاد می‌شود که تفسیر نتایج جلسه ژنو که اخیراً منتشر شده است در جلسه بعدی در اینجا ارائه شود. کمیسیون زیربنایی باید چارچوب برنامه را ایجاد کند که متأسفانه هنوز اینکار انجام نشده در حالیکه تا اجلاس پاریس هم چیزی باقی‌نمانده است و امیدوارم تا فرصت باقیمانده سند INDC هم تهیه شود.

آقای مهندس احدی

نگاه ما به تعهدات نباید از جنبه تهدیدات باشد بلکه یک فرصتی است که بتوانیم با کاهش مصرف انرژی منابع مورد نیاز مصرف داخلی را تأمین کنیم.

سیاست های کلی کاهش انتشار گازهای گلخانه ای (پیشنهادی)

در این بخش مهندس احدی معاون دفتر طرح ملی تغییر آب و هوا مباحث گذشته را مرور کرده و اشاره کرد که اعدادی که در این بخش پیشنهاد شده در این جلسات مورد ارزیابی و بالا و پایین خواهد شد تا به یک عدد میانگین و کلی برسیم و این اعداد به عنوان راهنمای سیاستهای کاهش انتشار خواهد شد که مبنای تهیه INDC خواهد شد و باید دقت داشت که در اینجا فقط نظرات کارشناسی ارائه میشود و در آخر در مدل Run خواهد شد و در سند INDC درج خواهد شد.

طبق جلسه گذشته تا بند ۶ جدول سیاستهای کاهش انتشار که در پیوست ارائه شده است، مباحث انجام شد، در اینجا تعدادی از بندها مجدداً مورد بحث واقع شد و اهم نظرات شرکت کنندگان به شرح زیر است:

آقای مهندس کاشفی (پژوهشگاه صنعت نفت)

- پیشنهاد میشود که با توجه به اینکه در مجمع تشخیص مصلحت نظام، کمیته توسعه پایدار ایجاد شده است که کاری مشابهی مانند این بحث در حال انجام است لذا بهتر از با این کمیته هماهنگی انجام شود.
- با توجه به اینکه در این سیاستها تکالیفی برای وزارت نفت در نظر گرفته شده لذا بایستی برنامه ریزی شود تا نحوه Monitoring و ارزیابی بحقق این سیاستها هم مشخص و تعیین شود.
- برنامه هایی که برای برنامه هفتم و هشتم در نظر گرفته میشود باید با تأمل بیشتری انجام شود چون برنامه های مختلفی که قبلاً برای دوره های قبلی در نظر گرفته شده بود عملاً با آن چیزی که تا به حال تحقق پیدا کرده بسیار فاصله دارد و بیشتر برنامه ها به دوره بعدی منتقل میشود پس ابتدا باید یک ارزیابی در مورد برنامه ششم انجام شود و سپس برنامه های هفتم و هشتم را مشخص شود.

آقای دکتر سلطانیه

- در مورد کمیته توسعه پایدار مجمع تشخیص مصلحت نظام دفتر طرح باید پیگیری کند که هماهنگی های لازم انجام شود.
- یکی از علت‌های عدم موفقیت توسعه برنامه های کاهش انتشار تاکنون این است که سیستم اندازه گیری، نظارت و اثبات موضوع در کشور وجود ندارد و در این مورد هیچ کس جوابگو نیست و نهایتاً علت این موضوع عذر عدم بودجه بیان میشود. بنابراین در هرگونه برنامه سیستم کاهش انتشار حتماً باید سیستم ثبت، نظارت و اثبات وجود داشته باشد و مسئولین هر دستگاه باید پاسخگوی انجام یا عدم انجام این برنامه ها باشند.
- در این برنامه پیشنهادی سیاستهای کاهش انتشار دفتر طرح که برای برنامه های هفتم و هشتم بیان شده بصورت تعهد نیست بلکه اینها در امتداد روند قبلی پیشنهاد شده است بنابراین انتظار این نیست که برنامه های درازمدت بیش از برنامه ششم که بصورت مدون باشد، ارائه شود بلکه این برنامه ها یک فرض در امتداد برنامه های قبلی هستند.

آقای مهندس احدی

- از شرکت کنندگان درخواست میشود که در مورد بندهایی که در اینجا مطرح میشود نظر ارائه دهند تا به جمع بندی بتوانیم برسیم.
- در خصوص مجمع تشخیص مصلحت نظام شنیده شده که چنین کاری مشابه این برنامه توسط کمیته ای در حال شکل گیری است که امیدواریم که کار تکراری انجام نشود بلکه با کار ما حالت هم افزایی داشته باشد بطوریکه که کار علمی توسط دفتر انجام شود و با توجه به توانمندی که این مجمع در دولت دارد بتواند این برنامه ها را به سیاست تبدیل کند. بنابراین این موضوع را حتماً از طریق سازمان حفاظت

محیط زیست با توجه به اینکه رئیس کمیته محیط زیست این کمیته آقای مجابی هستند، پیگیری خواهد شد.

- در مورد پیشنهاداتی که در اینجا برای سیاست‌های کاهش انتشار بیان میشود قرار نیست بدون مطالعه علمی چیزی را بعنوان برنامه ارائه دهیم مثلا در مورد عدد کاهش شدت انتشار که ۳۳٪ تا انتهای برنامه ششم و ۵۰٪ تا انتهای برنامه هفتم و هشتم پیشنهاد شده، تا این اعداد و ارقام کمی در خصوص زیرسیاستها از جانب مجموعه ها مورد تأیید قرار نگیرند، ما این پیشنهادات را بصورت سیاست اعلام نخواهیم کرد. بلکه قرار است که ما مجموعه ای از این سیاستها را با اعداد و ارقام به کارگروه ملی اعلام کنیم تا این کارگروه آنها را به دستگاه های اعلام کند تا آنها این اعداد را دقیقا مشخص کنند و بعد این سیاستها برای تهیه سند INDC استفاده خواهد شد و خوراکی برای برنامه های عملیاتی و اجرایی کشور خواهد شد بنابراین هدف و نگاه یک سیستم پایین به بالا است و مواردی که اینجا بعنوان برنامه های انتهای برنامه هفتم و هشتم ارائه شده تکلیف دستگاهها نیست بلکه میخواهیم بر اساس واقعیت های موجود در کشور سیاستهای دستگاه ها را مشخص کنیم.
- در مورد جمع آوری حداقل ۷۰٪ گازهای همراه نفت (فلرها) این عدد پیشنهاد نماینده وزارت نفت در صنعت اقتصاد کم کربن در کمیسیون زیربنایی است.

خانم مهندس طاهری (شرکت ملی نفت ایران)

- در مورد جمع آوری حداقل ۷۰٪ گازهای همراه، چطور این رقم تأیید شده، در حالیکه ۱۰ سال برای پروژه های جمع آوری گازهای همراه برنامه ریزی شده در حالیکه تا الان تنها دو پروژه (طرح NGL سیری و آماک) اجرا شده است و طبق لیست پروژههای جمع آوری گازهای همراه درصد پیشرفت خیلی کم بوده است پس چطور در عرض ۵ سال میخواهیم به عدد ۷۰٪ برسیم.

آقای دکتر سلطانی

- حجم پروژه های جمع آوری گازهای همراه در ایران بسیار زیاد است ایران با حجم تقریبا ۱۰,۴ میلیارد مترمکعب در سال در رتبه سوم جهانی قرار دارد و فقط گاز همراه نیست بلکه سایر فلرها هم شامل میشود و مشخص نشده است که این ۷۰٪ برای گاز همراه (تولید نفت) تعیین شده یا خیر، چون سایر گازهای فلر کم نیستند (پالایشگاه های گاز از جمله پارس جنوبی). از طرفی این پروژه ها تأمین مالی هم نشده اند و خیلی ها هم مشکل تکنولوژی دارند برخی ها مناطقی برای اجرای پروژه مناسب نیست و بنا بدلیل تعددی هنوز این پروژه ها اجرا نشده است در حالیکه این گازها حدود ۱۰٪ از انتشار بخش انرژی کشور را شامل میشوند که عدد قابل ملاحظه ای است و اگر این رقم ۷۰٪ اجرا بشود واقعا جای خوشحالی دارد ولی باید در تعیین این عدد واقعا دقت کنیم که اجرای آن شدنی باشد.

آقای مهندس احدی

- با توجه به اینکه موضوع (جمع آوری حداقل ۷۰٪ گازهای همراه نفت تا انتهای برنامه ششم) در کمیسیون زیربنایی توسط نماینده وزارت نفت در حال تصویب و جمع بندی است، لذا از مجموعه HSE شرکت ملی نفت درخواست میشود که طی نامه ای اعلام کنند که این رقم قابل حصول و واقعیت دارد یا خیر.

آقای مهندس کاشفی (پژوهشگاه صنعت نفت)

- نماینده وزارت نفت با نماینده شرکت گاز باید حتما هماهنگ باشد.

آقای مهندس احدی

- کاهش تلفات و نشتی خطوط انتقال و توزیع گاز از ۱,۵٪ درصد به ۱ درصد در انتهای برنامه ششم در سند اقتصاد کم کربن نیامده است و این رقم فقط نظر کارشناسی است که قرار است در مدل Run شود.

خانم مهندس خلیلی (پویازبست آریانا)

- اولین کاری که دفتر طرح بایستی انجام دهد صحت سنجی اطلاعاتی که دریافت میکند، است چون فرضا بخش HSE وزارت نفت ممکنه بنا

به وظایفش جمع آوری ۷۰٪ گازهای همراه را لازم بداند ولی مشکلاتی از قبیل اینکه آیا هزینه اینکار وجود دارد یا خیر، و سایر مباحث از جمله آموزش منابع انسانی آن و مشکلات فنی بررسی نشده و این اعدادی که اعلام میشود معمولا حالت ایده آل هستند درحالیکه شرایط سیاسی کشور و حتی روابط بین‌المللی و فاینانس کردن این پروژه‌ها باید در نظر گرفته شود. (در مورد پروژه آماک که ۹۸٪ آن انجام شده و ۲٪ باقیمانده است آیا توسط وزارت نفت بررسی شده است که چرا این ۲٪ باقیمانده است؟)

- متأسفانه گردش اطلاعات در سیستم‌های دولتی درست نیست و بعلاوه عدم ارتباطات لازم بین بخشهای مختلف و عدم شفافیت احتمال درصد خطای اعداد بالا است.

آقای دکتر سلطانیه

- نماینده ای که از طرف دستگاه دولتی عددی را اعلام میکند فرض بر اینست که تمام ملاحظاتی که در اینجا اشاره شد از جمله تأمین هزینه‌ها، وجود تکنولوژی، زمان و ... را در نظر گرفته و گرنه بی‌مسئولیت عمل کرده است بنابراین ما باید فرض را بر این قرار دهیم که اعداد و ارقامی که توسط دستگاه‌ها اعلام میشود معتبر است یعنی کار کارشناسی روی آنها انجام شده است چون ما خودمان نمی‌توانیم کار کارشناسی در مورد این اعداد و ارقام انجام دهیم ولی ما میتوانیم سناریوها را بطور دو حالت در نظر بگیریم: یک حالت برای پروژه‌هایی که مدون و برنامه‌ریزی شده هستند و فاینانس هم شده‌اند و دیگری برای پروژه‌هایی که اگر فاینانس بشوند قابل اجرا خواهند شد و برای این دو حالت عدد و رقم خاص را پیش‌بینی کنیم. ولی به هر حال باید فرض را بر این قرار دهیم که وقتی رقمی از طرف یک دستگاه دولتی رسماً اعلام میشود یعنی کار کارشناسی در مورد آن انجام شده است.

آقای مهندس احدی

- همراه با این اعداد و ارقام که به کارگروه ملی اعلام خواهد شد پیشنهادات ما هم مبنی بر اینکه چه مقدار از این ارقام قابل اجرا است و تا چه درصدی قابل اجرا نیست اعلام خواهد شد.

آقای مهندس کاشفی (پژوهشگاه صنعت نفت)

- در خصوص کاهش تلفات و نشتی خطوط انتقال و توزیع گاز: طی مطالعات پژوهشی که در مورد کل شبکه خطوط انتقال گاز و تقویت فشار انجام داده ایم نشان داده شده که در حدود ۱,۸ میلیارد مترمکعب در سال تلفات انتقال در کل شبکه گاز داریم. در مورد کاهش تلفات از ۱,۵٪ به ۱٪ چالشهایی وجود دارد یکی اینکه عمده این تلفات در لوله‌ها و بلودرها است و واقعا مشکل measurement در این مباحث داریم و این چالش طوری است که تحقق ۱,۵٪ به ۱٪ امکان‌پذیر نیست.

- نکته بعدی در مورد تکنولوژیها است، با توجه به مطالعاتی که در مورد تکنولوژیهای کاهش انتشار گاز مطالعاتی صورت گرفته است دسترسی به این تکنولوژیها واقعا امکان‌پذیر نیست و اگر به این تکنولوژیها دست پیدا نکنیم این اعداد و ارقامی که اینجا اشاره شده عملاً تحقق پیدا نخواهد کرد.

آقای دکتر سلطانیه

- در این سناریوها بایستی شرایطی که لازم است مهیا شود تا بتوانیم به این اعداد و ارقام برسیم، ذکر شود.

آقای مهندس احدی

- در سند INDC، در مورد این اعداد و ارقام می‌توانیم تا جایی که با همین امکانات داخلی کشور امکان‌پذیر است را به عنوان سیاستهایی که دولت قرار است انجام دهد ارائه کنیم و رسیدن به اعداد و ارقامی که منوط به دریافت تکنولوژیها و حمایت‌های مالی بین‌المللی است در این سند با مشروط بر اینکه این امکانات تأمین شود، ذکر کنیم.

خانم مهندس رضوی (شرکت انرژی دایا)

- در مورد تأمین تکنولوژی، دو مبحث مطرح است، یکی اینکه وزارت نفت میتواند برنامه‌های کاهش انتشار خود را تدوین کند و تکنولوژیهای مورد نیاز این برنامه‌ها را درخواست کند. از طرفی دیگر یک حلقه کارشناسی در زمینه تغییر اقلیم و تکنولوژیهای مورد نیاز وجود دارد که هسته اصلی این حلقه در سازمان محیط زیست و وزارت امور خارجه است و اینها اطلاعات و دانشی که در مورد تأمین منابع مالی و تکنولوژیها است را دارند، اما متأسفانه حلقه‌ای که باید بین این دو دسته ایجاد شود تا گروه اول نیازهای تکنولوژی خود را مشخص کنند و گروه دوم این نیازهای را از طریق تعهدات بین‌المللی اعلام کند وجود ندارد در حالیکه بسیاری از کشورها نیازهای تکنولوژی خود را از طریق تعهدات بین‌المللی برآورده میکنند. بنابراین سازمان حفاظت محیط زیست و وزارت امور خارجه نقش مهمی در بوجود آوردن این لینک دارند.

آقای مهندس احدی

- در خصوص تأمین تکنولوژیها، معاونت فن آوری ریاست جمهوری به عنوان Focal point شبکه فن‌آوریهای تغییر اقلیم معرفی شده و این معاونت وظیفه بررسی گزارشهای TNA (ارزیابی نیازهای تکنولوژی) را برعهده دارد و تاکنون یک کارگروه کارشناسی و کمیته راهبری در این مورد تشکیل داده اند که مسئولیت بررسی و درخواست تکنولوژیها را برعهده گرفته است، البته مشخص نیست که تا چه حد در این مورد بتوانند موفق بشوند.

بخش دوم:

بند ۶- ارائه برنامه کاهش شدت مصرف انرژی به میزان ۳۳٪ در انتهای برنامه ششم و کاهش شدت انرژی به میزان ۵۰٪ در انتهای برنامه هشتم (افزایش تسهیلات جهت عرضه لوازم خانگی و صنعتی (۱,۵ میلیون یخچال گرید A و ۲ میلیون بخاری گرید C تا پایان برنامه ششم و ارتقا استانداردهای لوازم خانگی تولیدی و وارداتی کشور به سطح A+ کنونی اتحادیه اروپا در انتهای برنامه هشتم)

آقای مهندس محمد اسلامی (شرکت بهینه سازی مصرف سوخت)

- بنظر می‌رسد این افزایش ۱,۵ میلیون لوازم خانگی رقم کمی باشد چون در حال حاضر ۲۰ میلیون لوازم خانگی با این استاندارد در بخش خانگی هست و با وجود این لوازم در بخشهای اداری، رقم ۱,۵ میلیون تا پایان برنامه ششم کم است و نقشی برای کاهش شدت مصرف انرژی نخواهد داشت و در مورد بخاری هم با تغییر تعداد ۲ میلیون اتفاق خاصی نخواهد افتاد.

خانم مهندس سجده ای (شرکت بهینه سازی مصرف سوخت)

- هدفگذاری که وزارت صنایع در این مورد انجام داده در جهت هدف‌گذاری ایفکو نبوده است قانون اصلاح مصرف در بخشهای مختلف در حال ترجمه است تا بتوانیم به هدف کلی برسیم و در این بخش باید همکاری تنگاتنگی داشته باشیم. لذا رقمی که در این بند ارائه شده، خیلی قابل اتکا نیست بلکه باید برنامه‌ای که برای INDC از طرف ایفکو تهیه میشود را مورد مینا قرار دهیم.

آقای دکتر جعفرزاده (شرکت ملی صنایع پتروشیمی)

- متولی مباحث سیستم‌های سرمایشی و گرمایشی سازمان نظام مهندسی کشور است و این سازمان قوانینی دارند که بحث استانداردها و غیره در این قوانین ارائه شده است.

آقای دکتر سلطانیه

- متأسفانه بی‌انضباطی اطلاعاتی در کشور بسیار زیاد است، بسیاری از این مطالعات کارشناسی شده بطور مثال کدهای ساختمانی مورد بررسی قرار گرفته که در هر بوم و محل جغرافیایی چه نوع ساختمانی باید احداث شود. بنابراین بهتر است بطور رسمی از طرف سازمان محیط زیست با سازمان ذیربط مکاتبه شود که این استانداردها و برنامه‌ها اعلام شود.

خانم امامقلی‌وند (شرکت راهبرد انرژی)

- پیشنهاد میشود مطالعات دانشجویی را در کنار این مطالعات در نظر بگیریم و این مطالعات برای شروع و آغاز میتواند خیلی مفید باشد.

آقای مهندس احدی

- جمع‌بندی در خصوص این سیاست (بند ۶) به بعد از هماهنگی‌های لازم با برنامه ایفکو موکول میشود.

بند ۷- جمع‌آوری و ذخیره‌سازی و کاربرد دی‌اکسید کربن

آقای دکتر سلطانیه

- وزارت نفت مطالعه گسترده‌ای در این مورد انجام داده است، دو تا از پروژه‌های در مرحله جدی اجرا هستند ولی در این پروژه‌ها موضوع مونیتورینگ و زلزله‌سنجی و ... انجام نشده است لذا در مونیتور کردن پروژه‌های CCS مشکل وجود دارد و آیا اینها به مرحله اجرایی خواهند رسید یا خیر، مشخص نیست.

آقای مهندس امیرمحمد اسلامی (شرکت راهبرد انرژی البرز)

- در مورد پروژه‌های CCS در ایران پتانسیل بالایی وجود دارد و این پروژه‌ها یکی از مزایای نسبی در کشور ما محسوب میشوند. اما در مورد پروژه‌های CCS در دولت گذشته برخی از کج‌رویه‌ها و سوءدیدها مانع از اجرای آنها شد، بطوریکه متأسفانه دو اتفاق در مورد آنها افتاد: اولاً: در وزارت نیرو مشاور اشتباهی برای مکان یابی پروژه اول صورت گرفت و از نظر قانونی به دچار مشکل شد و در ادامه این تخلفات عزم اولیه وزارت نیرو مورد تردید قرار گرفت و لذا مخدوش شد. بعد از آن، در حوزه نفت چون این پروژه‌ها در مرحله اولیه بودند سازوکاری در وزارت نفت مشاهده شد بنام نظام پژوهش و بعد از سه سال پژوهش‌ها متوقف شد. ضمن اینکه این نظام بندیها سطح بندی شد و بهترین طرح در نظر گرفته نشد و در واقع دیوان سالاری ایجاد شد. از طرفی دیگر هم وجود تحریم‌های بین‌المللی مزید علت واقع شد. لذا این موارد ذکر شد تا بیان شود که پیشنهادی که در این بند شده بستگی به شرایط اکنون دارد. کشور این پتانسیل را دارد که سالانه تا انتهای برنامه هشتم ۷۵ میلیون تن CO₂ را از این طریق کاهش دهد. ضمناً کشور برای ذخیره‌سازی هم ظرفیت زیادی دارد.
- در کوتاه مدت اگر موانع وزارت نفت و داخل کشور برطرف شود بیشتر از این را هم انتظار خواهیم داشت بطوریکه ظرف ۲ و ۳ سال بتوانیم ۴ تا ۴ میلیون تن در سال CO₂ را کاهش دهیم.

خانم مهندس اصغرزاده (وزارت امور خارجه)

- موضوع تغییر آب و هوا از اولویت‌های وزارت امور خارجه است و توجه ویژه‌ای به آن شده است. در دو اجلاس اخیر کنوانسیون تغییر آب و هوا قرار بود که اصل CDR (اهداف مشترک کشورها با مسئولیت پذیری متفاوت برای اجرای تعهدات) و در وزارت امور خارجه کمیته ویژه‌ای ایجاد شده است که هم از طرفی تلاش میکند که این اصل حذف نشود تا کشورهای توسعه نیافته با توجه به ظرفیتشان به تعهدات خود عمل کنند و هم از طرف دیگر بحث انتقال تکنولوژی که بیشتر فروش تکنولوژیها از طریق شرکت‌های خصوصی انجام میشود را دنبال و پیگیری میکند.

خانم مهندس خلیلی (پویازبست آریانا)

- برطبق پروژه ای که دو سال پیش موسسه مطالعات در مورد مدیریت کربن با رویکرد تولیدات نفت و گاز انجام داد، مشخص شد که بحث CCS تا سال ۹۰ در وزارت نفت در سطح پژوهشی بوده و قرار بود فعال شود اکنون معلوم نیست که تا چه مرحله ای پیش رفته و وزارت نیرو هم به همین ترتیب فقط در حد پژوهشی بوده و در حال حاضر فقط دو تا پروژه تا کنون ران شده است. بنابراین اگر بتوانیم تکنولوژیها را دریافت کنیم (با شرکتهای خصوصی وارد مذاکره شویم و استفاده کنیم) می توانیم در این زمینه پیشرفت کنیم و گرنه خیر.

آقای مهندس کاشفی (پژوهشگاه صنعت نفت)

- پیشنهاد میشود که با توجه به اینکه در واقع میزان تحقق بررسی میشود لذا میتوان امکان اضافه کردن کاربردهای CO₂ (CCUS) در کشور را جایگزین کنیم.

آقای دکتر سلطانیه

- در بحث CCUS اثر کاهش CO₂ بسیار کمتر از بحث جمع آوری و ذخیره سازی است.

آقای دکتر جعفرزاده (شرکت ملی صنایع پتروشیمی)

- پروژه های CCS ظرفیت بسیار بالایی دارند اما بهتره یک عبارت عامتری برای آن پیدا کنیم.

آقای مهندس محمد اسلامی (شرکت بهینه سازی مصرف سوخت)

- با توجه به اینکه هزینه های CCS بالا است بنابراین در سیاستهای کاهش باید الویت بندی با برنامه های صرفه جویی در مصرف انرژی Energy Efficiency باشد و پروژه های CCS بعد از آن قرار گیرد.

آقای دکتر سلطانیه

- طبیعتا بهتر است ابتدا پروژه هایی که هزینه پایینتر دارند و سریعتر برای سیاستهای کاهش انتشار جواب میدهند انجام شود و سپس پروژه های CCS. ولی ذکر این نکته هم مفید است که چون کشور ما نفت خیز است بحث CCS موازی با صرفه جویی انرژی مطرح میشود.

آقای مهندس امیرمحمد اسلامی (شرکت راهبرد انرژی البرز)

- مجموع سیاستهای کاهش انتشار بایستی باهم در نظر گرفته بشوند. پروژه های CCS با اینکه جوان هستند ولی در کاهش انتشار بسیار موثر هستند.

تهیه و تنظیم: مهندس مهتاب صادقی حریری
فروردین ماه ۹۴- دفتر طرح ملی تغییر آب و هوا